

I. Đọc - hiểu chú thích:

1. Tác giả: Nguyễn Hồng (SGK)

2. Tác phẩm:

- “*Những ngày thơ ấu*” (1938) → **Hồi kí** kể về cuộc đời cay đắng của tác, giả gồm 9 chương. “*Trong lòng mẹ*” thuộc **chương IV** của tác phẩm.

- Bố cục: 2 phần

II. Đọc - hiểu văn bản:**1. Nhân vật bà cô:**

- Hành động: cười hỏi: “*Mày có muốn vào Thanh Hoá chơi với mẹ mày không?*”; vỗ vai, cười, tả tĩ mi về tình cảnh túng quẫn, gầy guộc, rách rưới của mẹ bé Hồng..

- Nét mặt: cười rất kịch → thể hiện sự giả dối.

- T/cảm: Giả dối, bỡn cợt, mỉa mai chú bé Hồng.

- Giọng nói: ngọt ngào nhưng thâm độc

- Thái độ: soi mói, dò xét: “*Chăm chặt nhìn tôi*”, không buông tha mà chăm chọc, nhục mạ, miệt thị mẹ bé Hồng.

- Mục đích: cố ý gieo rắc những ý nghĩ khinh miệt mẹ cho bé Hồng nhằm chia rẽ tình cảm mẹ con.

⇒ Bà cô là người lạnh lùng, tàn nhẫn, thâm độc, xảo quyệt, khô héo tình máu mủ. Bà đại diện cho tầng lớp xã hội cổ hủ phi nhân đạo, thiếu tình người. → Tố cáo xã hội phong kiến với những cô tục đầy đọa con người.

2. Tình cảm của chú bé Hồng đối với mẹ:*** Bé Hồng khi trả lời bà cô:**

- Phản ứng: cúi đầu không đáp → Hồng nhận ra ý nghĩa cay độc trong giọng nói và nét mặt khi cười rất kịch của bà cô

- Sau đó trả lời: “*Không cháu không muốn vào cuối năm thế nào mẹ cháu cũng về*”

→ Phản ứng nhanh nhạy, thông minh đầy tự tin.

- Hồng đau đớn, tủi cực xen lẫn căm giận trước những lời xúc phạm độc địa của bà cô đối với mẹ, căm tức những cô tục lạc hậu đã đày đọa mẹ.

⇒ Hồng yêu thương, kính trọng, tin tưởng mẹ bằng tình cảm thiết tha mãnh liệt.

*** Bé Hồng khi gặp mẹ và trong lòng mẹ:**

- Hành động: đuổi theo xe dứ cả chân lại, gọi bồi rôi “*Mợ ơi...*”

- Tâm trạng: lo sợ nỗi tuyệt vọng “*Nếu...sa mạc*”

→ Nỗi chờ mong khắc khoải, khao khát cháy bỏng, mãnh liệt được gặp mẹ trong lòng đưa con xa mẹ lâu ngày.

- “*Oà khóc, nước nở*” → đó là sự đổi hờn mà niềm hạnh phúc; tức cười mà mãn nguyện.

- Khi trong lòng mẹ:

- Sung sướng cực điểm khi nằm trong lòng mẹ, tận hưởng sự êm dịu của tình mẫu tử ngọt ngào, thiêng liêng. Niềm vui sướng rạo rức làm em quên đi tất cả sự tủi cực, đắng cay.

⇒ Bé Hồng bỗng bênh trôi trong cảm giác vui sướng rạo rức. Những lời cay độc của cô, những tủi cực vừa qua bị chìm đi giữa dòng cảm xúc miên man ấy.

⇒ Bé Hồng có tình yêu, sự cảm thông và niềm tin mãnh liệt đối với người mẹ bất hạnh của mình.

III. Tổng kết: (Ghi nhớ SGK)

3. Phân tích :

a.Nhân vật bà cô:

b.Tình cảm của chú bé Hồng đối với mẹ.

* Những ý nghĩ, cảm xúc của Hồng khi trả lời bà cô:

- Phản ứng: cúi đầu k đáp → Hồng nhận ra ý nghĩa cay độc trong giọng nói và nét mặt khi cười rất kịch của bà cô,sau đó trả lời:

“ không cháu k muốn vào cuối năm thế nào mẹ cháu cũng về”

→ Phản ứng nhanh,thông minh đầy tự tin.

- Đầy lòng yêu thương và kính mến đối với mẹ của mình.

- T/g miêu tả diễn biến tâm lí nhân vật tự nhiên chân thực.

- Mản đối thoải mái kịch tính, thúc đẩy tâm trạng của Hồng đến những diễn biến căng thẳng, làm rõ bộ mặt xảo quyệt, tàn nhẫn của bà cô.

⇒ Hồng đau đớn, tủi cực xen lẫn căm giận trước những lời xúc phạm độc địa của bà cô đối với mẹ,cảm tức những cổ tục lạc hậu đã dày vò mẹ.

⇒Hồng yêu thương, kính trọng, tin tưởng mẹ bằng tình cảm thiết tha mãnh liệt.

*Cảm xúc của bé Hồng khi gặp mẹ và trong lòng mẹ:

- Hành động: đuổi theo xe díu cả chân lại, gọi bố rí" Mẹ ơi..."

- Tâm trạng: lo sợ nỗi tuyệt vọng " Nếu...sa mạc"

→ Nỗi chờ mong khác khoải, khao khát cháy bỏng,mãnh liệt được gặp mẹ trong lòng đứa con xa mẹ lâu ngày.

- "Oà khóc, nức nở" → đó là sự đổi hờn mà niềm hạnh phúc; tức tưởi mà mãn nguyện.

+ Khi trong lòng mẹ:

- Sung sướng cực điểm khi nằm trong lòng mẹ, tận hưởng sự êm dịu của tình mẫu tử ngọt ngào,thiêng liêng.Niềm vui sướng rạo rức làm em quên đi tất cả sự tủi cực, đắng cay.

⇒ Bé Hồng bỗng bình thoi trong cảm giác vui sướng rạo rức. Những lời cay độc của cô, những tủi cực vừa qua bị chìm đi giữa dòng cảm xúc miên man ấy.

- Cảm xúc của bé Hồng đc tác giả diễn tả bằng cảm hứng say mê cùng những rung động vô cùng tinh tế. Nó tạo ra một không gian của ánh sáng, màu sắc, hương thơm vừa lạ lùng vừa gần gũi. Đó là h/a một thế giới đang bừng nở, hồi sinh, một thế giới dịu dàng và đầy áp tình mẫu tử.

⇒ Bé Hồng có tình yêu, sự cảm thông và niềm tin mãnh liệt đối với người mẹ bất hạnh của mình.